

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 05 Temmuz 2019
Sayı : 1027

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 05.07.2019 13:41
Sayı: -120.10-E.00000499889

E.00000499889

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi devrimiyle birlikte keskinleşen sınıf ayrımı, **minimum gider maksimum kazanç temelinde şekillenen** iş hayatını dayatmıştır. 20. yy ile birlikte “minimum gider, maksimum kazanç” için “kadınlar ve çocuklar” en önemli kaynak haline gelmiştir. Böylelikle “Çocuk işçiliği” çalışma hayatının kar odaklı anlayış temelinde şekillenmesi sonucu ortaya çıkan en yakıcı sorunlardan biri olarak bugünlere ulaşmıştır.

Çocuk işçiler ve işçiliği sadece ekonomik boyutuyla değil, yarattığı hak kayıpları ve sebep olduğu sosyal travma ile de gündemdedir.

Çocuk işçiliği; çoğu kez çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltten, fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından zararlı işler olarak tanımlanır.

Bu tanımdan hareketle Çocuk işçiliği; (a) Çocuklar için zihinsel, fiziksel, toplumsal ya da ahlaki açılardan tehlikeli ve zararlı işleri, (b) Okula düzenli devam etmelerini engelleyerek eğitimlerini, okullarından erken ayrılmalarına yol açacak işleri, (c) Çocukları okullarıyla aşırı uzun süren ve ağır işleri beraber yürütmek zorunda bırakan işleri kapsar. ILO’ya göre en aşırı biçimleri düşünüldüğünde çocuk işçiliği çocukları köleleştirir, ailelerinden ayırır, onları ciddi tehlikelerle, hastalıklarla karşı karşıya bırakır, çok küçük yaşlarda büyük kentlerin sokaklarında kendi başlarının çaresine bakacak duruma düşürür.

Bugün ülkemizde kar odaklı hareket eden işverenlerin çocukları, içinde bulundukları gelişimsel çağın özelliklerini göz ardı ederek çalıştırmayı tercih ettikleri görülmektedir. Çocuk işçiliği bu bakımdan özellikle yoksulluk, iş kazaları, ölümler, meslek hastalıkları, sürekli iş göremez hale gelme ve kayıt dışı istihdam bağlamında temel bir insan hakları ihlali olarak görülmelidir.

Bununla birlikte, Türkiye gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler gibi, “Çocuk işçiliği ile mücadele edileceğini” taahhüt etmektedir. AKP hükümeti, 2018’i “Çocuk işçiliği ile Mücadele Yılı” olarak ilan etmiştir.

Ne var ki, Türkiye’nin karşı karşıya bulunduğu tablo son derece karanlıktır. 2003-2017 yılları arasında iş kazası geçiren **2.038.803** kişinin **yüzde 2’sini** çocuk işçiler oluşturmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre bu süre zarfında 18 yaşından küçük 37.445 çocuk iş kazasında yaralanırken, iş kazası geçiren çocuk işçi sayısında yüzde 2747 artış yaşanmıştır. 119 çocuğun iş kazalarında hayatını kaybettiği görülmektedir.

E.00000499889

Türkiye'nin çocuk işçiliği ile mücadelede sınıfta kaldığını gösteren bir diğer öne ise iş kazalarında yaşanan artıştır. 2003-2017 yılları arasında meydana gelen iş kazalarında 5 kat artış yaşanırken saatte 16 kişi yaralanmıştır. Buna göre geçtiğimiz 15 yılda Türkiye'de haftada 24 işçinin hayatını kaybettiği anlaşılmaktadır. Öte taraftan 2003-2017 yılları arasında 14 yaşından küçük 2.897 çocuk iş kazası geçirmiş, ölen 14 yaşından küçük çocuk sayısında ise yüzde 2200 artış yaşanmıştır. Veriler günde 6 çocuğun da iş kazalarında yaralandığını göstermektedir.

Ayrıca, çocuk işçiliği ile ilgili resmi istatistiklere yansımayan bir diğer önemli konu da çocukların kayıt dışı çalıştırılmalarıdır. Veriler 15-19 yaş grubunda istihdam edilen 1 milyon 494 bin kişiden 950 bininin kayıt dışı çalıştırıldığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle 15-19 yaş grubunun yüzde 64'ü kayıt dışı olarak çalıştırılmakta ve dolayısıyla yaşanan iş kazaları, ölümler ve meslek hastalıkları kayıtlara yansımamaktadır.

Tüm bu gerekçelerle, çocuk işçiliğinin sosyal, ekonomik, toplumsal boyutlarının tüm yönleriyle ele alınması, çocuk işçiliği ile etkin mücadele için yol haritasının belirlenmesi, meslek hastalığı ve kazalar sonucunda sürekli iş göremez hale gelen çocukların sorunlarının tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgen ÇEVLAN
Gaziantep Mu.
Tahsin Torhan
Kocaeli Mu.
Gamze AKKUS İLGEZDİ
İstanbul Milletvekili

Hüseyin Arı AKSOY
Kordasık Mu.
Ali Öztunç
Karaman Mu.

Alihan BAKUR
Adana Mu.
Gamze TASCİER
Ankara Mu.

Orhan SARIBAL
Lüsa Mu.

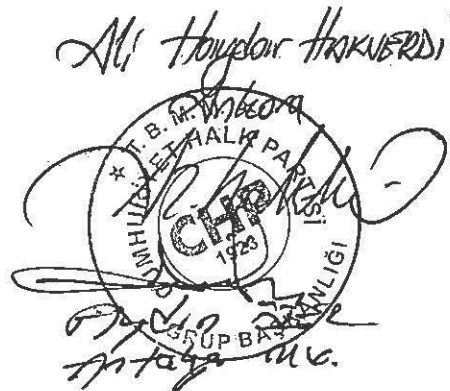
Süleyman BÜBÜK
Aydın Mu.

Çarden YİCEER
Telirdepe Mu.

Ali Hıncal HAKVERDİ

U. Bakır
Munir BAKAN
İzmir Mu.

İsmail Çiğir
Ahmet AKIN
Balıkesir Mu.
Arslan

[illegible]